

Tézisek

Tronka Krisztián

Die Vokale des Gegenwartsdeutschen

Eine generative Theorie des Silbenschnitts und der Reduktionssilbe im Deutschen

(A német nyelv magánhangzói

A szótagmetszet és a redukált szótag generatív-fonológiai leírása)

c. doktori (PhD) értekezéséhez

Pázmány Péter Katolikus Egyetem

Nyelvészeti és Irodalomtudományi Doktori Iskola

Germanisztikai Műhely

Piliscsaba

2004

I.

A kitűzött kutatási feladat

Jelen nyelvészeti kutatás középpontjában a mai német nyelv magánhangzó-rendszere áll, melyben két olyan jelenség is fellelhető, amelyek jelentékeny fonológiai viták tárgyát képezték és ezáltal minden bizonnyal a német fonológia központi problémái közé tartoznak. Ezek közül az egyik a fonetikailag időtartambeli ill. feszességbeli különbségeket mutató két nagy magánhangzó-osztály közötti fonológiai különbségtételt érinti (ld. 1. táblázat), míg a másik a minden valószínűség szerint legtalányosabb német magánhangzót, ti. a svát (ld. (1)), melynek sajátosságai e hangszegmentum különleges fonológiai státuszára engednek következtetni. E két hangtani jelenség jelentőségét növeli, hogy közvetve vagy közvetlenül a német magánhangzó-rendszer valamennyi releváns fonológiai kérdésére kihatnak – kezdve a német magánhangzók jegyszerkezetének problémájával a nazális német vokálisok kérdésén át egészen a németben megtalálható kettőshangzók problémájáig.

<i>fesz-es-hosszú magánhangzók</i>		<i>laza-rövid magánhangzók</i>	
[i:]	<i>Miete</i> ('bérlemény')	[ç]	<i>Mitte</i> ('vminek a közepe')
[y:]	<i>fühlen</i> ('érez')	[Y]	<i>füllen</i> ('tölt')
[e:]	<i>Beet</i> ('ágyás')	[E]	<i>Bett</i> ('ágy')
[ë:]	<i>Höhle</i> ('barlang')	[ê]	<i>Hölle</i> ('pokol')
[u:]	<i>Ruhm</i> ('dicsőség')	[ð]	<i>Rum</i> ('rum')
[o:]	<i>Ofen</i> ('kályha')	[O]	<i>offen</i> ('nyitott')
[A:]	<i>Staat</i> ('állam')	[a]	<i>Stadt</i> ('város')

1. táblázat Fesz-es-hosszú és laza-rövid magánhangzók a németben

(1) [W]: *Stelle* ('hely'), *gebe* ('adok'), *Röcke* ('szoknyák'), *Gestell* ('állvány') stb.

A kérdéses magánhangzó-oppozíció ill. a svá leírására számos javaslat található mind a strukturalista, mind a generatív fonológiai szakirodalomban. Jelen vizsgálat kiindulópontjaként és egyben fő motiváló erejeként két koncepció szolgált: a szótagmetszet és a redukált szótag koncepciója, amelyek a német fonológia fent említett két központi jelenségéhez kínálnak egy-egy alternatív leírási lehetőséget és amelyek ugyan nem tekinthetők újkeletűnek, ugyanakkor az elmúlt időszakban új ismeretekkel gazdagodva ismét megjelentek a fonológiai köztudatban. Ezek közül a **szótagmetszet** kifejezetten tekintélyes múltra vezethető vissza. Viszonylag kiforrott formában ugyan először a 20. század elején jelenik meg, de minden valószínűség szerint már a 16. századtól léteznek szótagmetszetszerű hangtani leírások. A szótagmetszet valódi virágkorát a strukturalista fonológiában éli, és hogy ennek ellenére mégsem hat megtermékenyítőleg a 60-as évek végétől kibontakozó generatív fonológiára, minden bizonnyal annak tudható be, hogy a 20. század 40-es éveitől egyre erőteljesebbé váló eszközfonetikai kísérletek során nem sikerül feltárni fonetikai (akusztikai és/vagy artikulációs) korrelátumát, amely tény az amúgy sokak által intuitíve plauzibilisnek tekintett koncepció rezignált elvetéséhez vezet. A koncepció – éppen intuitív plauzibilitásának köszönhetően – a 90-es években mégis ismét az érdeklődés középpontjába kerül. Számos fonológus választja vizsgálatának tárgyául – újragondolván és továbbfejlesztvén a szótagmetszetről alkotott elképzeléseket, és újraindul az akusztikai korrelátum utáni eszközfonetikai vizsgálódás is, amely ezúttal sikerrel kecsegtet. A koncepció alapjai mindeközben természetesen változatlanok maradnak. Eszerint az 1. táblázatban található német magánhangzó-szembenállásban a fonológiai rendszer számára sem a feszesség sem az időtartam nem tekinthető releváns fonetikai sajátágnak, a kérdéses oppozíció sokkal inkább egy a szótagszerkezettel szoros kapcsolatban álló prozódiai kontrasztként fogandó fel. Ennek kiindulópontjaként a német rövid-laza magánhangzók előfordulásának zárt szótagokra való korlátozása szolgál, amely alapján arra lehet következtetni, hogy a szembenállás számára egy posztvokalikus szegmentum (tipikus esetben mássalhangzó) jelenlétéé ill. hiányáé, és ezáltal a szótag zártságáé ill. nyíltságáé a kulcsszerep: a rövid-

laza magánhangzókat ’éles metszésű’ (vagy ’feszcsatlakozású’), míg a hosszú-feszcsatlakozású magánhangzókat ’lágymetszésű’ (vagy ’laza csatlakozású’) magánhangzóknak szokás nevezni.

A **redukált szótag** feltételezése a németben ugyancsak nem tekinthető újkeletű ötletnek. A redukált szótag koncepciója annyiban is hasonlít a szótagmetszetre, hogy egyfelől nem található meg a német nyelv generatív fonológiai leírásában, másfelől a 20. század 90-es éveiben – a nem generatív fonológiában – ismét felbukkan. A sztenderd generatív elemzésekben a svá többnyire valamely mögöttes magánhangzó kombinatorikus felszíni variánsaként vagy valamilyen módon betoldott elemként jelenik meg, ezek az elemzések tehát a svával mint önálló vokális szegmentummal számolnak. A redukált szótag koncepciójának lényege ezzel szemben, hogy a svá egy fajta minimális vokalitásként valójában nem a mai német nyelv magánhangzóinak egyike, hanem sokkal inkább egy önálló szótagtípus szegmentális reflexiója. A svát tartalmazó szótag redukált szótagként való felfogása így magyarázatot ad többek között arra, hogy az ilyen szótagok miért viselkednek sok szempontból kivételesen.

A kutatás fő célkitűzésének megfogalmazásához a fentiek alapján tehát a következő kiindulópontok adottak:

- i. a szótagmetszet koncepciója,
- ii. a redukált szótag koncepciója,
- iii. az a megfigyelés, hogy azok a jelenségek, amelyek leírására e két koncepció szolgál, a teljes német magánhangzórendszert áthatják, így pl. éppúgy érintik a magánhangzó-szegmentumok belső szerkezetének (jegyszerkezetének) kérdését, mint a nazális magánhangzók, a vokalikus *r*-hang(ok) vagy éppen a kettőshangzók problémáját, valamint
- iv. az a megállapítás, hogy a két koncepció alig hatott a generatív fonológiára.

Ezen pontok alapján jelen kutatás számára a következő fő kérdés fogalmazható meg:

- (2) A szótagmetszet és a redukált szótag koncepcióját alapul véve hogyan írható le a mai német nyelv magánhangzó-rendszere a generatív fonológián belül?

E központi problémán belül a fonológiai vizsgálatnak a következő rész kérdésekre kell választ adnia:

(3) A szótagmetszet problémája

- (a) A fonetikai, fonológiai ill. tipológiai tényezők figyelembe vételével a szótagon belül hol helyezhető el a szótagmetszet jelensége?
- (b) Hogyan írhatók le a kérdéses magánhangzó-szembenállással kapcsolatos alternációk és szabad váltakozások?
- (c) Milyen viszony tételezhető fel a szótagmetszet és a nazális magánhangzók ill. kettőshangzók között?
- (d) Hogyan viszonyul a szótagmetszet a szótagoláshoz ill. a szótagalapú fonológiai folyamatokhoz?

(4) A svá problémája

- (a) Hogyan fejezhető ki a fonológiában a svá fonetikai minimalitása?
- (b) Hogyan ragadható meg a redukált szótag koncepciójával az ilyen szótagok hangsúlyozhatatlansága?
- (c) Hogyan juttatható kifejezésre a redukált szótag koncepciójával a svá és a szótagmetszet-oppozíció viszonya?
- (d) Hogyan ragadhatók meg a redukált szótag koncepciójával a különféle svá-előfordulások és svá-alternációk?
- (e) Hogyan fejezhető ki a redukált szótag koncepciójával a svá és a vokalikus *r*-hang(ok) viszonya?
- (f) Hogyan viszonyul a redukált szótag koncepciója a szótagoláshoz?

Mindezen kérdésekre a (2) pontban megfogalmazott fő célkitűzés értelmében a generatív fonológia keretében keressük a választ, amely fonológiai elmélet alatt jelen vizsgálat során egy szabályalapú, két (lexikális és posztszintaktikai) fonológiai alkomponenssel rendelkező, valamint a reprezentáció több szintjével operáló fonológiai elméletet értünk.

II

Elvégzett vizsgálatok, anyaggyűjtés, források felhasználása

Az előző szakaszban feltett kérdések megválaszolása a német fonetikai és fonológiai szakirodalom jelentékeny szegmensének áttanulmányozását ill. kritikus egybevetését tette szükségessé. Erre valamint a dolgozat elkészítéséhez szükséges saját vizsgálatok elvégzésére a következő témakörökben került sor.

1. A szótagmetszet-oppozíció fonetikai és fonológiai problémái

Az 1. táblázatban található magánhangzó-szembenállás fonetikai természetének megértéséhez elengedhetetlenül szükséges volt a magánhangzó-oppozíció tagjainak eszközfonetikai vizsgálatait áttanulmányozni. Ezek egyfelől akusztikai vizsgálatokat foglalnak magukban, amelyek a német magánhangzók időtartamára, akusztikai centralizáltságára (az első két formáns akusztikai térben való viszonylagos elhelyezkedésére), az energiaeloszlás egyes paramétereire (úgy mint az energiamaximum helyére, számára, kitartásának időtartamára), a magánhangzók belső alapfrekvenciájára stb. vonatkoznak. Másfelől viszont artikulációs vizsgálatokat jelentenek, amelyek röntgenfelvételekről készült, vagy elektromiografikus, kineradiográfikus ill. elektroglosszometrikus elemzéseket stb. tartalmaznak. E tekintetben különösen az időtartamviszonyok ill. az időtartam és a hangsúly kapcsolata, a feszesség (centralizáltság) mértéke és a nyelvállás foka közötti összefüggés, valamint az energiaeloszlás paramétereiről bírtak jelentőséggel. A röntgenfelvételekről készült rajzokon látható szembeötlő artikulációs különbségek számszerű kifejezéséhez a digitalizált és egységes formátumra hozott rajzokon saját mérések elvégzésére volt szükség.

A kérdéses magánhangzó-szembenállás fonológiai kérdéseinek tanulmányozása az oppozíció mindhárom elemzési lehetőségének, azaz a kvantitás disztinktivitásának, a feszesség elsődlegességének ill. a szótagmetszet primátusának alapos vizsgálatát tette szükségesszerűvé. Ennek során különös figyelemmel kellett lenni arra a kérdésre, hogy az adott modell mennyire képes a vizsgált jelenség bizonyos relevánsnak ítélt aspektusait kifejezésre juttatni. Ezek közé tartozik

- i. a magánhangzó-oppozíció prozódiai vonatkozásainak (így pl. a magánhangzó-szembenállás és a hangsúly viszonyának) kifejezhetősége,
- ii. a magánhangzó-szembenállás tipológiai aspektusainak megragadhatósága,
- iii. a disztinktívnek ítélt tulajdonság ábrázolása (a feszesség esetében a fonológiai jegy kiválasztása, a kvantitás esetében az ábrázolás szintjének – jegyek szintje vs. szupraszegmentális szint – megadása, ill. a szótagmetszet esetében a szótagmetszet szótagon belüli pozicionálása), ill.
- iv. a magánhangzó-oppozícióval együttjáró szisztematikus váltakozások (időtartamváltakozás a hangsúly függvényében, ld. *Physik* [y] [i:] ’fizika’, *Physiker* [y:] [i] ’fizikus’, *physikalisch* [y] [i] ’fizikai’ stb.) ill. szabad variációk (pl. irodalmi nyelvi *Metál* [e] vs. köznyelvi *Metál* [E] ’fém’) levezetése.

A szakirodalom áttanulmányozása során világosan kiderült, hogy a kvantitás- ill. a feszességi koncepció nem képesek kifejezésre juttatni a kérdéses oppozíció valamennyi relevánsnak ítélt aspektusát, ezzel szemben a szótagmetszet-koncepció továbbfejlesztett változata igen. Ez a továbbfejlesztés saját vizsgálatokat tett szükségessé, amelyek során a következő kérdésekre kellett választ adni:

- i. Hogyan adható meg a szótagmetszet olyan definíciója, amely a korábbi szótagmetszet-meghatározások elégtelenségeit kiküszöböli?
- ii. Hogyan adható meg a szótagmetszet olyan reprezentációja, amely a jelenség valamennyi fonetikai, fonológiai (ezen belül főként prozódiai) és tipológiai aspektusának megfelel?
- iii. Hogyan adható meg a szótagmetszet és az időtartam és feszesség viszonya?
- iv. Hogyan vezethetők le a szótagmetszettel kapcsolatos szisztematikus és szabad váltakozások?

2. A svá-jelenség

A fentiekben megfogalmazott célkitűzések elérése érdekében valamennyi olyan szakirodalom áttanulmányozására szükség volt, amely a svá valamely aspektusával ill. aspektusaival foglalkozik. A svá minimalitásának kifejezése ezen felül szüksé-

gessé tette a fonológiai jegyek elméletének behatóbb tanulmányozását. A szakirodalom vizsgálata és egybevetése során világossá vált, hogy

- i. a svának melyek azok a tulajdonságai, amelyeket egy adekvát fonológiai leírásnak kifejezésre kell tudnia juttatni, és amelyeket összességében svá-jelenségnek nevezhetünk,
- ii. egyetlen leírási javaslat sem képes arra, hogy a svá-jelenséget maradéktalanul megragadja,
- iii. a redukált szótag koncepciójának lexikális fonológiába történő implementálásával valamint néhány kiegészítő feltételezéssel valamennyi releváns svá-tulajdonság adekvát módon leírható.

Az utóbbi pontban leírtak kidolgozása saját vizsgálatok keretein belül valósult meg. Ezek során a következő kérdésekre kellett választ adni:

- i. Milyen jegyelmélet képes a svá minimalitását a lehető legközvetlenebb módon kifejezésre juttatni?
- ii. Hogyan fejezhető ki a svá és a szóhangsúly viszonya?
- iii. Hogyan ragadható meg, hogy a svá nem vesz részt a szótagmetszet-oppozícióban?
- iv. Milyen lexikális ill. posztlexikális szabályokkal ragadhatók meg az egyes svá-előfordulások? Mely lexikális szintekhez tartoznak az egyes lexikális svá-szabályok és milyen sorrendi viszony tételezendő fel a posztlexikális svá-szabályok között?
- v. Hogyan fejezhető ki a svá + szonoráns szekvenciák és a szillabikus szonoránsok szabad (posztlexikális) váltakozása? Hogyan fejezhető ki a svá + mássalhangzós *r*-hang és a vokalizált *r*-hang közötti szisztematikus váltakozás?

3. A mai német magánhangzó-rendszer leírásának egyéb problémái

Ezt követően a szótagmetszet ill. a redukált szótag koncepciójával közvetlenül nem összefüggő, de azok által egy tágabb kontextusban érintett jelenségek vizsgálatára

került sor. Ezek közé a nazális magánhangzók, a kettőshangzók ill. a szótagolási algoritmus tartozik. E három téma szakirodalmi háttérének áttanulmányozása után, amelynek során többek között fény derült a nazális magánhangzók inventáriumára, helyettesíthetőségeire, eddigi leírási lehetőségeire, a kettőshangzók osztályozására ill. eddigi leírási lehetőségeire, saját vizsgálatok keretein belül sikerült tisztázni ezen jelenségek és az itt képviselt szótagmetszet- valamint redukált szótag-konceptió viszonyát, valamint elkészíteni egy a szótagmetszetre és a redukált szótagra épülő szótagolási algoritmust.

III

Tudományos eredmények, hasznosításuk lehetőségei

Az előző szakaszban felsorolt elvégzett vizsgálatok alapján az első szakaszban megfogalmazott kérdésekre (ld. (2), (3) és (4)) az alábbi válaszok adhatók.

A mai német nyelv a hangszínezet (kvalitás) alapján 7 (vagy 8, ha a főként a német nyelvterület déli részén használt igen nyílt *ä*-hangokat, ld. *Käse* [é:] 'sajt', is a sztenderd német nyelv magánhangzói közé soroljuk) magánhangzó-osztályt tartalmaz (ld. 2. táblázat). Ezek a kvalitatív magánhangzó-osztályok egymástól hierarchikusan rendezett, egyértékű (uniáris) jegyekkel különböztethetők meg. A dolgozat egyik novumának tekinthető uniáris jegyek használatának előnye, hogy közvetlenül kifejezésre tudják juttatni az egyes hangszegmentumok fonetikai komplexitását, ill. a svá esetében a jegyek abszolút hiánya révén éppen a fonetikai minimalitást.

<i>Magánhangzó-osztályok</i>	<i>Magánhangzók</i>
<i>i</i> -hangok	[i:], [ç] stb.
<i>ü</i> -hangok	[y:], [Y] stb.
<i>e</i> -hangok	[e:], [E] stb.

ö-hangok	[ë:], [ê] stb.
u-hangok	[u:], [ÿ] stb.
o-hangok	[o:], [O] stb.
a-hangok	[A:], [a] stb.
(ä-hangok	[é:] stb.)

2. táblázat Kvalitatív magánhangzó-osztályok a mai németben

A szegmentális szembenállások mellett a mai német nyelv magánhangzó-rendszerében két prozódiai különbség is feltételezhető. Egyrészt mind a 7 (vagy 8) magánhangzó-osztályon belül fennáll egy szótagmetszet-oppozíció. Szótagmetszet alatt itt a posztvokalikus szegmentum csatlakozásának szükségszerűségét ill. ennek a szükségszerűségnek a hiányát értjük és előbbi esetben ’éles metszetről’, utóbbiban ’lágymetszetről’ beszélünk. Ez a meghatározás is újszerűséget rejt a szótagmetszet-irodalomban található definíciókhoz képest. A két szembenálló szótagmetszettípus reprezentációbeli megkülönböztetésére olyan ábrázolást javasolunk, amelyben a szótagmetszetbeli különbségek domíniuma a szótagmag. Ezen belül univerzálisan két pozíciót tételezünk fel: egy ún. szonoritási és egy ún. tartási pozíciót. ’Lágymetszet’ esetében a magánhangzó mindkét pozícióhoz kapcsolódik, míg ’éles metszet’ esetében a második pozíció a posztvokalikus szegmentummal töltődik ki. Ez a reprezentáció megítélésünk szerint a szótagmetszet jelenségének egyetlen, tipológiai igényeket is kielégítő ábrázolása. A szakirodalomban megtalálható alternatíva, amely a szótagmetszetbeli különbségeket a rím szótagösszetevőben lokalizálja, tipológiailag inadekvát a nemszótagmetszet-nyelvekre nézve: ezekben a nyelvekben a szótagmetszet-irodalomban általánosan elfogadott vélemény alapján minden magánhangzó ’lágymetszésű’, ami viszont azt jelentené, hogy egyszerre kellene kapcsolódnia a szótagmaghoz és a szótagzárlathoz. A szótagmetszet szótagmagban történő lokalizálása esetén ez a probléma nem áll fenn. Így ez a megoldás mindenképpen újszerű megközelítésnek számít a szótagmetszet-irodalomban.

A szótagmetszet és az időtartam ill. feszesség viszonyáról jelen leírás alapján elmondható, hogy az időtartambeli és feszességbeli különbségek semmilyen fonológiai relevanciával nem bírnak, ami úgy jut kifejezésre, hogy az időtartamot és a feszességet a fonetikai realizáció részeinek tekintjük és nem fonológiai (pl. ún. ’foltoló’) szabállyal vezetjük le a mögöttes reprezentációból a felszíni reprezentáció felé haladva.

A szótagmetszet és a szisztematikus váltakozásokkal kapcsolatban kijelenthető, hogy a *Physik-Physiker-physikalisch* típusú időtartambeli váltakozásokat jelen leírásnak nem kell kifejezésre juttatnia, miután azok csak az időtartamot érintik, miközben valamennyi kérdéses szótagban mindvégig ugyanaz a szótagmetszet-típus található (’lány metszet’). Ezzel szemben a *Metal* szóban bekövetkező [e] > [E] fakultatív változás posztlexikális ’élesítő’ szabállyal ragadható meg, amely a tartási pozíciót a következő szótagkezdő mássalhangzóhoz köti – a kérdéses magánhangzó szükségyszerű élesedését idézván elő.

A fent említett második prozódiai különbség, amely a 7 (vagy 8) szegmentális osztály mellett a mai német nyelvben megtalálható, a teljes és redukált szótagok egymástól való elkülönítését foglalja magában. Míg a teljes szótagra egyfelől a szótagmetszet-különbségek fennállása jellemző, addig a redukált szótagban nincsenek ilyen különbségek. Ez úgy juttatható kifejezésre, hogy a teljes szótaggal ellentétben a redukált szótag magja egyetlen szonoritási pozíciót tartalmaz. Ezzel adekvát módon megragadható, hogy a svá nem vesz részt a szótagmetszet-oppozícióban. A tartási pozíció hiánya egyébként a svá és a laza-rövid magánhangzók közötti fonetikai hasonlóságokra (redukáltság) is plauzibilis magyarázatot ad: míg egy ’teljes’ magánhangzó lazasága ill. rövidsége egyfajta koartikulációs effektus, addig a svának kvázi nincs szüksége következő szegmentumra ahhoz, hogy ugyanezekkel a sajátságokkal rendelkezzen. A redukált szótag ilyen ábrázolása a dolgozat további novumának tekinthető.

A svá-szótagok hangsúlytalansága egy megszorítással fejezhető ki, amely szerint hangsúly csak teljes szótagra eshet. Így egy kivételesen hangsúlyozott redukált szó-

tag automatikusan teljes szótaggá válik (pl. a *Ich sagte „sie liebté” und nicht „sie liebten”*. ’Azt mondtam, hogy „szeretett” és nem „szerettek”.’ megnyilatkozás kiemelt részein), benne a svá helyén a ’legközelebbi’ teljes magánhangzó jelenik meg, amely a szótag nyíltsága/zártsága szerint [e:] vagy [E] lehet. Ez a leírás ugyancsak újdonságnak számít a szakirodalom által felkínált lehetőségekhez képest.

A svá-előfordulásokat vezérlő lexikális szabályok jelen elemzésben két mintára vezethetők vissza: az egyik egy szótagolhatatlan szegmentumláncot tesz szótagolhatóvá redukált szótag létrehozásával, míg a másik valamilyen prozódiai morfológiai sablonnak megfelelően told be egy redukált szótagot a szegmentumláncba. A beszédtempó és -stílusfüggő svá-alternációk valamint a kötelező *r*-vokalizáció végül posztlexikális szabályok formájában vannak jelen a német magánhangzók itt kínált vizsgálatában.

A dolgozat ezen felül kiegészítésképpen kitér a nazális magánhangzók és a kettőshangzók problémájára is. A nazális magánhangzókról megállapítja, hogy amennyiben azok a sztenderd németben egyáltalán feltételezhetők, úgy azokat ’lány metszésűeknek’ kell tekinteni. A kettőshangzók kapcsán a vizsgálat kideríti, hogy azok közül pusztán a három reguláris diftongus (ld. *nein* [ai] ’nem’, *neun* [Oy] ’kilenc’, ill. *braun* [au] ’barna’) áll szoros kapcsolatban a szótagmetszettel. Ezekben a kettőshangzókban az első vokalikus szegmentum a szótagmag szonoritási pozíciójához társul, míg a második magánhangzós elem a szótagmag tartási pozícióját foglalja el. Végül a dolgozat a szótagmetszet és a redukált szótag újszerű felfogásához sajátos szótagolási algoritmust is kínál.

A vizsgálat eredményei elősegítik a fonológia mint tudományág belső fejlődését, hozzájárulnak a német nyelv fonológiai leírása körül kibontakozott vitához és segítséget nyújtanak a tipológiai és kontrasztív elemzésekhez különösen a szótagmetszet- és kvantitásnyelvek összehasonlítása terén.

IV

A munka témaköréből készült publikációk

- Tronka, K. (2000): Kvantitás vs. szótagmetszet. In: Szécsényi, T. (szerk.): *LingDoc 1. Nyelvész-doktoranduszok dolgozatai*. Szeged: JatePress, 57–76.
- Tronka, K. (2001): Vázlat a magyar és német nazális mássalhangzók kontrasztív hangtani vizsgálatához. In: Csatár, P., Maitz, P. & Tronka, K. (szerk.): *A nyelvtantól a szövegtanig. Tanulmányok Kocsány Piroska tiszteletére*. Debrecen: Kossuth Egyetemi Kiadó, 72–84.
- Tronka, K. (megj. előtt): Zur Repräsentation des Schwa im Deutschen. In: Szigeti, I. (szerk.): *Arbeitspapiere der 23. Linguistischen Tagung LingKoll*. Frankfurt am Main: Lang.
- Tronka, K. (megj. előtt): Rezension des Buches 'Helmut Spiekermann: Silbenschnitt in deutschen Dialekten'. *Linguistische Berichte*.